

Auktoritet, makt och beroende. Om ledarskap, medarbetarskap och arbetsglädje

Den 7:e Nordiska Gruppterapikonferensen,
26-28 maj, 2010
Christer Sandahl

Sveriges bästa arbetsplats (2003)

(Johansson et al., 2010)

- Visionen förverkligas i det dagliga arbetet
  - Adekvata resurser och en begriplig struktur
  - En gemensam upplevelse av meningsfullhet
  - Tillit och delat ansvar i arbetsgruppen
  - Pålitliga, rättvisa, förutsägbara, engagerade och omtänksamma chefer

Heard and Lake's motivationssystem (1997)

- Utforskande (alltid aktivt, om inte.....)
- Anknytningsdynamik
  - "Careseeking"
  - "Caregiving"
  - Dela intresse
  - Sexualitet
  - Självförsvär

Arbete och existens

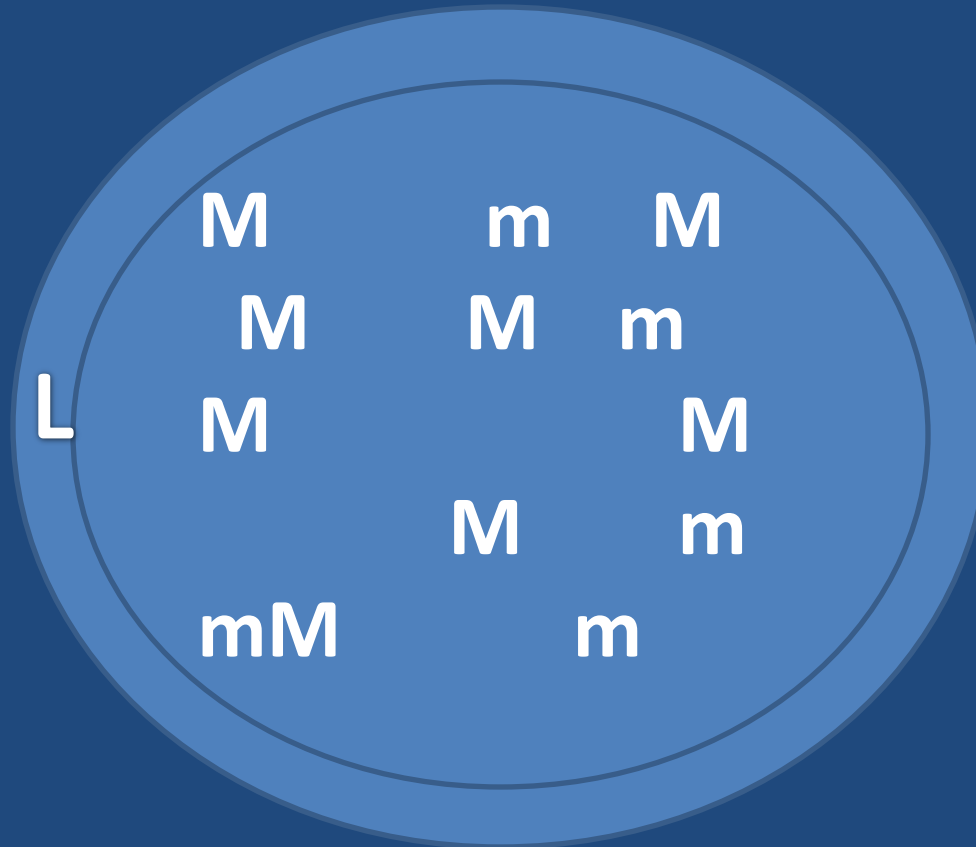
(Jagues, 1996)

- Mitt arbete (Mina val) betyder något för någon eller några andra
- Tillit och rättvisa
- Personlig kapacitet tas i anspråk

Beslutsprocesser olika beroende på gruppens utveckling

- Beroende och tillhörighet
- Skenbart oberoende och kamp
- Tillit och struktur
- Arbete

Inre bilder

Hållande miljö (Holding environment)

- "containment"

Absorbera, filtrera och handskas med svåra eller hotande känslor och idéer, så att de kan arbetas med

- "interpretation"

Förmedla idéer och tankar, som ger samband och mening, eller förståelse av tidigare osammanhängande upplevda erfarenheter

- "identity workspace"

- Separation – arbete i gränsområde – inkorporering -

”Känslo-system”

Hållande miljö

Sociala försvar

Övergångsritualer

Att vara chef

Vad skiljer från andra roller?

- **Synlighet**

- Sårbarhet

- **Projektioner**

- Nedvärdering
- Avund
- Idealisering

- **Stå till svars för hela gruppens arbete**

...och samtidigt helt beroende av dem

- **Känslor**

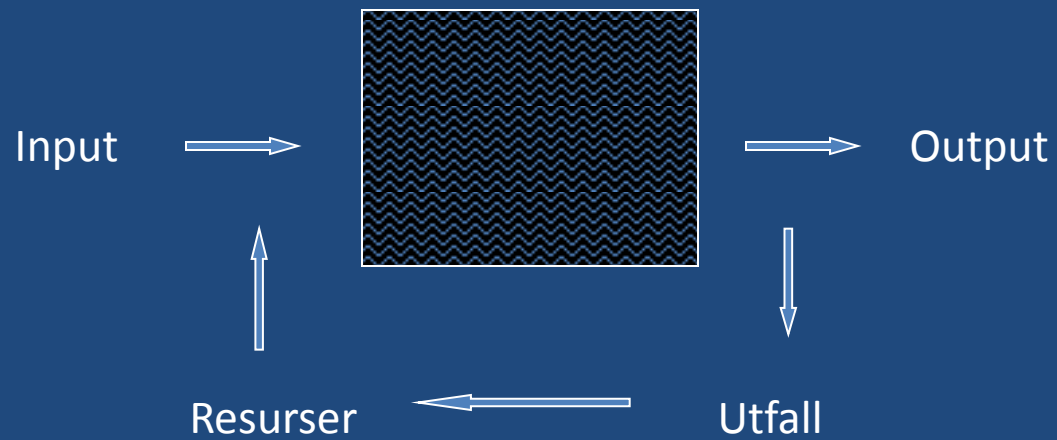
- Frustration
- Ilska
- Besvikelse
- Skam/förnedring
- Sorg
- Oro
- Fuktan

- Stolthet
- Tillfredsställelse
- Glädje

Utöva makt eller vara en auktoritet?

Värderingar

- Ömsesidig tillit och förtroende
- Öppenhet
- Demokratiska grundprinciper
- Individens värdighet
- Personliga värderingar är vars och ens ensak
- .....
- .....
- .....
- .....

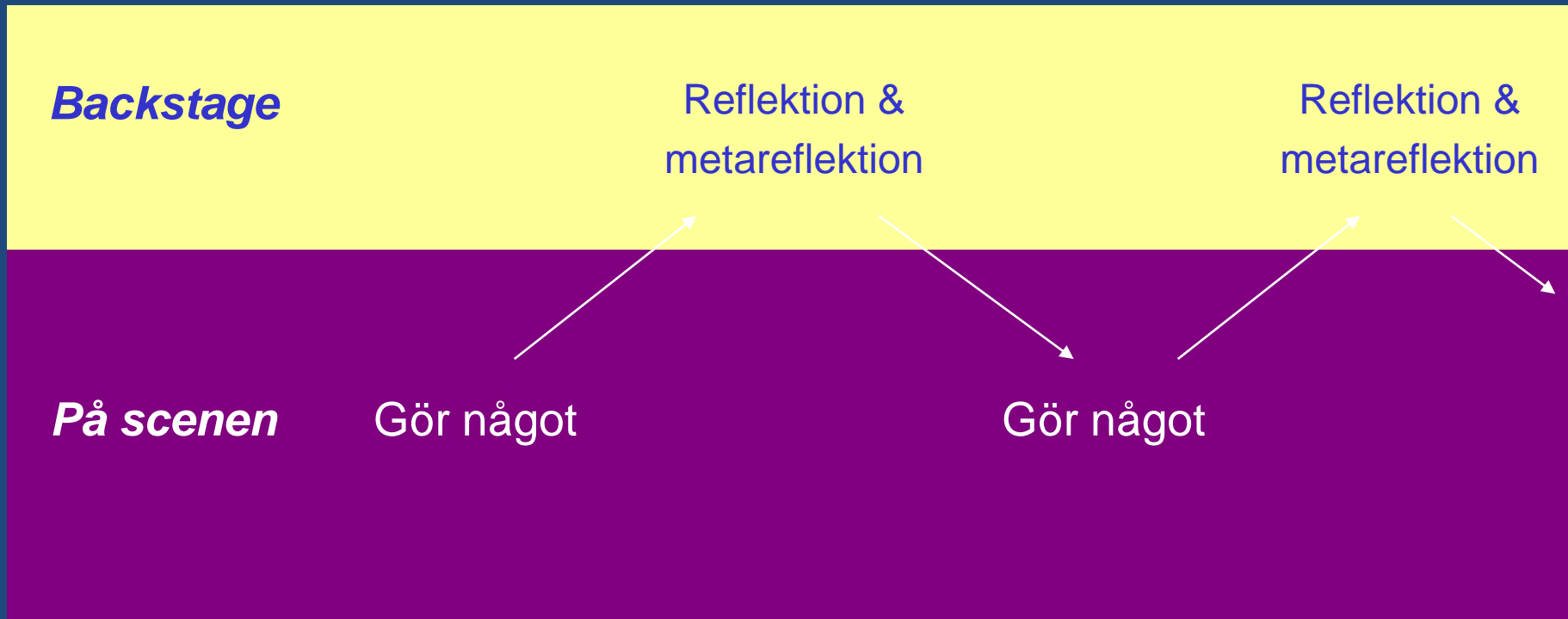
System

Ledarskap

- Att få människor att sätta gruppens behov före de egna, i syfte att nå gemensamma mål

Undersökande lärande (inquiry based learning)

LEDARSKAPSMATRIS

LEDARE CHEF	OMTANKE SOCIAL KOMPETENS	FÖREBILD OMDÖME MORALISK KOMPETENS	INSPIRATÖR MOTIVATION
LEDA VERKSAMHET	FÖRETRÄDA VARA TYDLIG	FATTA BESLUT LÖSA DAGLIGA PROBLEM	TYDLIGA MÅL GE STRUKTUR
LEDA PERSONAL	GE STÖD & KONFRONTERA	STÄLLA RÄTT KRAV GE RÄTTVISA BELÖNINGAR	COACH GE ANSVAR
LEDA FÖRÄNDRING	HÄRBÄRGERA OSÄKERHET & PROJEKTIONER	VISA CIVILKURAGE TÄNKA LÅNGSIKTIGT	INSPIRERA ATT SE MENINGEN MED ARBETET

Uppgift & Person

Burke et al., 2006

Metaanalys , 75 studier av självskattad effektivitet, prestation och lärande

- "Boundary spanning"
  - Resurser till teamet
  - Nätverkande
  - Teamets tillgång till information
  - Kommunicera utanför teamet
  - Avläsa omgivningen
- "Empowerment"
  - Coacha
  - Ge feedback
  - Vara deltagande
  - Konsultativ

Missnöjda medarbetare

.....med ökad risk för sjuklighet

- Överkontroll, korrigerig (**autocratic**)
- Inget stöd eller feedback (**non attentiveness**)
- Manipulering, favorisering, maktutövning (**malevolent**)
- Ingen reaktion vid orättvisor (**low integrity**)
- Laissez-faire (**self- centered**)

Glada och nöjda medarbetare.....

.....med lägre risk för hjärt-kärlsjukdom

(Nyberg et al. 2008)

- Min chef ger mig den information jag behöver
- Min chef är bra på att driva igenom förändringar
- Min chef förklarar mål och delmål så att jag förstår vad de betyder för mina arbetsuppgifter
- Jag har en tydlig bild av vad min chef förväntar sig av mig
- Min chef visar att han/hon bryr sig om mig och hur jag mår
- Jag har tillräckligt med inflytande i relation till mitt ansvar
- Min chef tar sig tid för sina medarbetares professionella utveckling
- Jag får erkänsla av min chef om jag gjort något bra
- Min chef ger mig kritik om jag gjort något dåligt

Syftet (formålet) i fokus

- Collins
  - ”From good to great”
  - Nivå 5 ledarskap.
    - Personlig ödmjukhet
    - Professionell vilja
- Badaracco
  - ”Leading quietly”
  - ”Questions of character”

Christer.Sandahl@ki.se